

4 SEM TDC SOCN (CBCS) DSC 4

2023

(May/June)

SOCIOLOGY

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-4

(**Methods of Sociological Enquiry**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াসমূহৰ শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct option from the following :

- (a) তলৰ কোনটো বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ প্ৰথম স্তৰ?

Which of the following is the first stage
of scientific method?

- (i) তথ্য সংগ্ৰহ

Data collection

- (ii) বিষয়বস্তু নিৰ্বাচন

Selection of the subject matter

Total No. of Printed Pages—7

4 SEM TDC SOCN (CBCS) DSC 4

2023

(May/June)

SOCIOLOGY

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-4

(**Methods of Sociological Enquiry**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াসমূহৰ শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct option from the following :

- (a) তলৰ কোনটো বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ প্ৰথম স্তৰ?

Which of the following is the first stage
of scientific method?

- (i) তথ্য সংগ্ৰহ

Data collection

- (ii) বিষয়বস্তু নিৰ্বাচন

Selection of the subject matter

- (iii) প্রমাণীকৰণ
Verification
- (iv) তথ্যৰ শ্ৰেণীকৰণ
Classification of data
- (b) সামাজিক গৱেষণা মূলত জড়িত থাকে
Social research is mainly concerned with
- (i) সামাজিক ঘটনাৰ লগত
social phenomena
- (ii) বৈজ্ঞানিক ঘটনাৰ লগত
scientific phenomena
- (iii) প্ৰাকৃতিক ঘটনাৰ লগত
natural phenomena
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above
- (c) *Scientific Social Survey and Research*
গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?
Who is the author of the book, *Scientific Social Survey and Research*?
- (i) পি. ভি. ইয়ং/P. V. Young
- (ii) গোডে আৰু হট্ট/Goode and Hatt
- (iii) জি. এ. লুণ্ডবাৰ্গ/G. A. Lundberg
- (iv) বি. এন. গুপ্তা/B. N. Gupta

- (d) 'আদৰ্শ নমুনা' তত্ত্বটো আগবঢ়াইছে
The theory of 'Ideal Type' was given by
- (i) ইমাইল দুৰখেইম
Emile Durkheim
- (ii) মেক্স ৱেবাৰ
Max Weber
- (iii) হাৰ্বাৰ্ট স্পেনচাৰ
Herbert Spencer
- (iv) কাৰ্ল মাৰ্ক্স
Karl Marx
- (e) কোনে পোনপ্ৰথমে তুলনামূলক পদ্ধতিৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰিছে?
Who first explain the significance of comparative method?
- (i) হাৰ্বাৰ্ট স্পেনচাৰ
Herbert Spencer
- (ii) কাৰ্ল মাৰ্ক্স
Karl Marx
- (iii) ইমাইল দুৰখেইম
Emile Durkheim
- (iv) মেক্স ৱেবাৰ
Max Weber

(f) বিজ্ঞানৰ প্ৰত্যক্ষবাদী পদ্ধতি (Positivist method) কোনে আগবঢ়াইছিল?

Who has given the positivist method of science?

(i) ইমাইল দুৰ্বেইম
Emile Durkheim

(ii) আগষ্ট ক'ট
Auguste Comte

(iii) পিটাৰ বাৰ্গাৰ
Peter Berger

(iv) হেবল্ড গাৰফিনকেল
Harold Garfinkel

(g) সমাজতাত্ত্বিক কল্পনা (sociological imagination) তত্ত্বটোৰ লগত কোনজন সমাজতত্ত্ববিদ জড়িত?

Who is the sociologist associated with the theory of sociological imagination?

(i) চি. বাইট মিল্চ
C. W. Mills

(ii) এ. গীডেন্চ
A. Giddens

(iii) ইমানুৱেল কান্ট
Immanuel Kant

(iv) শ্ৰীনিবাস
Srinivas

(h) *The Methodology of the Social Sciences* গ্ৰন্থখনৰ লেখকৰ নাম লিখা।

Name the author of the book, *The Methodology of the Social Sciences*.

(i) দুৰ্বেইম
Durkheim

(ii) মেক্স ৱেবাৰ
Max Weber

(iii) হৰ্কেইমাৰ
Horkheimer

(iv) এড'ৰ্ন'ন
Adorno

2. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 5×4=20

Write briefly on any *four* of the following (within 150 words each) :

(a) সমাজতাত্ত্বিক গৱেষণাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুৱাই লিখা।

Write briefly the characteristics of sociological research.

(b) বিজ্ঞান আৰু সমাজতত্ত্বৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।

Write short note on science and sociology.

- (c) সামাজিক গৱেষণাৰ গুণগত তথ্য সংগ্ৰহৰ পদ্ধতি এটাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

Write briefly one method of data collection in qualitative social research.

- (d) ইমাইল দুৰ্বেইমে ব্যাখ্যা কৰা তুলনামূলক পদ্ধতিৰ বিষয়ে চমু আলোচনা কৰা।

Discuss briefly the comparative method as explained by Emile Durkheim.

- (e) সামাজিক গৱেষণাৰ আৰোহণ আৰু অৰোহণ যুক্তিৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।

Write short note on Inductive and Deductive logic in social research.

- (f) চমু টোকা লিখা—‘সামাজিক গৱেষণাত বস্তুনিষ্ঠতাৰ সমস্যা’।

Write short note—‘Problems of objectivity in social research’.

3. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা
(প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) : $13 \times 4 = 52$

Answer any four questions of the following
(within 500 words each) :

- (a) বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি কি? সামাজিক গৱেষণাত বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰৰ সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।

What is scientific method? Discuss the problems of applying scientific methods in sociological research.

- (b) সামাজিক গৱেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া। সামাজিক গৱেষণাৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰা।

Define sociological research. Explain the aims and objectives of sociological research.

- (c) বস্তুনিষ্ঠতা বুলিলে কি বুজা? ইমাইল দুৰ্বেইমে বস্তুনিষ্ঠতাক কিদৰে ব্যাখ্যা কৰিছে, আলোচনা কৰা।

What is objectivity? Discuss objectivity as explained by Emile Durkheim.

- (d) সামাজিক তত্ত্বৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। তত্ত্ব আৰু গৱেষণাৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Explain the meaning of sociological theory. Discuss about the relationship between theory and research.

- (e) গুণগত আৰু পৰিমাণগত গৱেষণাৰ পাৰ্থক্যৰাজি উদাহৰণ-সহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain with examples the differences between qualitative and quantitative research.

- (f) সামাজিক অধ্যয়নত তুলনামূলক পদ্ধতিৰ গুৰুত্ব উদাহৰণেৰে সৈতে আলোচনা কৰা।

Discuss the importance of comparative method in sociological research with examples.

***